

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ TEIKIAMOS PASLAUGOS ĮGYVENDINANT SPECIALIĄSIAIS PROGRAMAS

2008 m. vasario 14 d. Nr. VA-P-60-14-4
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento direktorės Jolitos Korzunienės
2007-07-23 pavedimą Nr. P-60-14

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Inga Tarakavičiūtė (grupės vadovė)
Aušra Maziukaitė
Birutė Giniotienė

Auditas pradėtas 2007-07-23
Auditas baigtas 2008-02-14

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	3
Įžanga	5
Audito apimtis ir procesas	7
Audito rezultatai	9
1. Biudžetinių įstaigų paslaugų ir atlygio už jas nustatymo reglamentavimas	9
2. Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos	13
2.1. Paslaugos, nesusijusios su biudžetinių įstaigų uždaviniais	13
2.2. Paslaugos, pasibaigiančios juridinę galią turinčio dokumento išdavimu	16
2.2.1. Valstybinės energetikos inspekcijos pavyzdys	17
2.2.2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pavyzdys	18
2.2.3. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos pavyzdys	19
2.3. Paslaugų įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą procesas	20
3. Nepanaudoti asignavimai specialiosioms programoms įgyvendinti	21
4. Atlygio už paslaugas dydžio nustatymas	23
Išvados ir rekomendacijos	28
Priedai	30

SANTRAUKA

Biudžetinės įstaigos 2007 m. įgyvendino 69 specialiąsias programas, finansuojamas iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų, gautų už fiziniams ir juridiniams asmenims teikiamas mokamas paslaugas. Už paslaugas gali būti imama rinkliava arba kitoks atlyginimas.

Rinkliavos ir kitos biudžetinių įstaigų gautos pajamos už teikiamas mokamas paslaugas įmokamos į valstybės biudžetą, tačiau tik rinkliavos perskirstomos per biudžetą bendriems valstybės poreikiams tenkinti, kitos lėšos gražinamos biudžetinėms įstaigoms jų specialiosioms programoms įgyvendinti.

Siekdami įvertinti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų reglamentavimą ir administravimo procesą, nustatyti veiklos problemas ir trūkumus bei pateikti rekomendacijas veiklai tobulinti, atlikome veiklos auditą, kurio metu nagrinėjome biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų reglamentavimą, atitiktį biudžetinių įstaigų veiklai ir rinkliavos objektui, atlyginimo už paslaugas dydžio nustatymą.

Audito metu nustatyta:

- Įstatymuose nereglamentuota, už kokių paslaugų teikimą biudžetinės įstaigos turi imti atlygį. Biudžetinės įstaigos teikia įvairias mokamas paslaugas, tačiau atsiskaitymas už gautas pajamas nėra pakankamas.
- Kai kurios biudžetinės įstaigos teikia paslaugas, nesusijusias su jų veiklos tikslais ir uždaviniais, numatytais veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose (maitinimo, autotransporto remonto, saugojimo, komunalines ir pan.).
- Teisės aktuose nėra aiškiai nustatyta, kokios paslaugos turi būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą. Nėra institucijos, kuriai būtų pavesta periodiškai vertinti paslaugų atitiktį rinkliavos objektui, o įstaigos nesuinteresuotos inicijuoti teikiamų paslaugų pripažinimo rinkliavos objektais. Audito metu nustatyta, kad dalis biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų baigiasi juridinę galią turinčių dokumentų išdavimu, t. y. atitinka rinkliavos objektą, tačiau nėra įtrauktos į rinkliavų objektų sąrašą.
- Biudžetinių įstaigų pajamos, gaunamos už teikiamas mokamas paslaugas, nėra perskirstomos per valstybės biudžetą bendroms valstybės reikmėms, kaip kiti mokesčiai ar įmokos. Šios pajamos yra gražinamos paslaugas teikiančioms įstaigoms ir gali būti naudojamos ne tik paslaugų sąnaudoms padengti, tačiau ir kitiems šių įstaigų poreikiams tenkinti. Į valstybės biudžetą 2006 m. rinkliavų buvo surinkta 54 mln. Lt, 2007 m. surinkta 62,6 mln. Lt, tuo tarpu biudžetinių įstaigų pajamų gaunama kelis kartus daugiau (2006 m. surinkta 292,4 mln. Lt, 2007 m. įstatymu patvirtinta pajamų surinkimo užduotis – 272 mln. Lt).

- Teisės aktuose nenustatyta, kokios sąnaudos turi būti įtraukiamos apskaičiuojant atlygį už paslaugas, už kurias neimama valstybės rinkliava. Atlygio už paslaugas dydis dažniausiai nustatomas jas teikiančių biudžetinių įstaigų vadovų įsakymais. 2006 m. biudžetinės įstaigos nepanaudojo ir į 2007 m. perkėlė 108,5 mln. Lt specialiųjų programų finansuojamų iš pajamų už teikiamas paslaugas lėšų. Asignavimų likučiai rodo, kad atlygis gali būti nustatytas didesnis, nei patiriamos sąnaudos paslaugai suteikti arba dalis paslaugų teikimo sąnaudų dengiamos kitų programų lėšomis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) rekomendavome tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas, ir aiškiai nustatyti už kokių paslaugų teikimą biudžetinės įstaigos gali imti atlygį bei kaip turėtų būti apskaičiuojamas šio atlygio dydis. Auditorių nuomone, turėtų būti aiškiau apibrėžtas ir rinkliavos objektas. Rekomendavome įvertinti biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas ir imtis priemonių, kad biudžetinės įstaigos atsisakytų teikti paslaugas, neatitinkančias funkcijų, numatytų jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

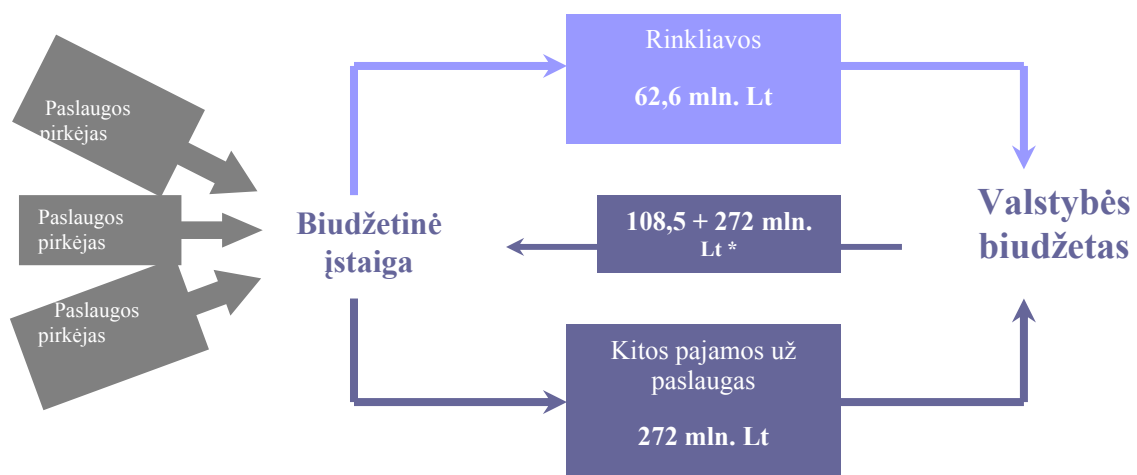
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai rekomendavome periodiškai atlikti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų analizę ir teikti siūlymus Vyriausybei dėl biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų, susijusių su juridinę galią turinčių dokumentų, jų dublikatų išdavimu ir perregistravimu įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą.

IŽANGA

Specialioji programa – tai veiklos, skirtos institucijos, biudžetinės įstaigos misijai įgyvendinti, plano dalis, kuri finansuojama iš įmokėtų į valstybės ir savivaldybių biudžetų sąskaitas biudžetinių įstaigų pajamų, taip pat kitų įstatymais, Vyriausybės nutarimais ir savivaldybių tarybų sprendimais patvirtintų konkrečiam tikslui numatytų lėšų¹. 2007 m. vykdytos 187 specialiosios programos, iš jų 69 – finansuojamos iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų². 2008 m. planuojama įgyvendinti 191 specialiąją programą, iš jų 72 finansuojamas iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų. 2006 m. už teikiamas mokamas paslaugas surinkta 292,4 mln. Lt pajamų, t. y. 40,1 mln. Lt arba 16 proc. daugiau nei buvo planuota³. 2007 ir 2008 m. planuojama surinkti atitinkamai 272 mln. Lt ir 350,9 mln. Lt⁴. Audito metu nagrinėjome specialiąsias programas finansuojamas iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų. Šį pasirinkimą lėmė tai, kad:

- *biudžetinės įstaigos teikia paslaugas, už kurias, auditorių nuomone, turėtų būti imama rinkliava, tačiau jų nesiūlo įtraukti į Vyriausybės tvirtinamą rinkliavos objektų sąrašą.* Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė (toliau – Valstybės kontrolė) yra pasisakiusi apie būtinybę įvertinti biudžetinių įstaigų, kurios vykdo specialiąsias programas, už teikiamas paslaugas gaunamų pajamų atitiktį valstybės rinkliavos objektui bei praplėsti valstybės rinkliavos objektų sąrašą⁵.
- *tik dalis pajamų, gaunamų už biudžetinių teikiamas įstaigų paslaugas, perskirstomos per valstybės biudžetą bendroms reikmėms (1 pav.).*

1 pav. Biudžetinių įstaigų pajamų už teikiamas mokamas paslaugas perskirstymas, 2007 m.

* t. y. 108,5 mln. Lt 2006 m. nepanaudoti ir į 2007 m. perkelti specialiųjų programų asignavimų likučiai bei 272 mln. Lt už teikiamas paslaugas planuotos gauti pajamos.

¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946 2 str. 12 d.

² Ten pat, 2 str. 4 d.

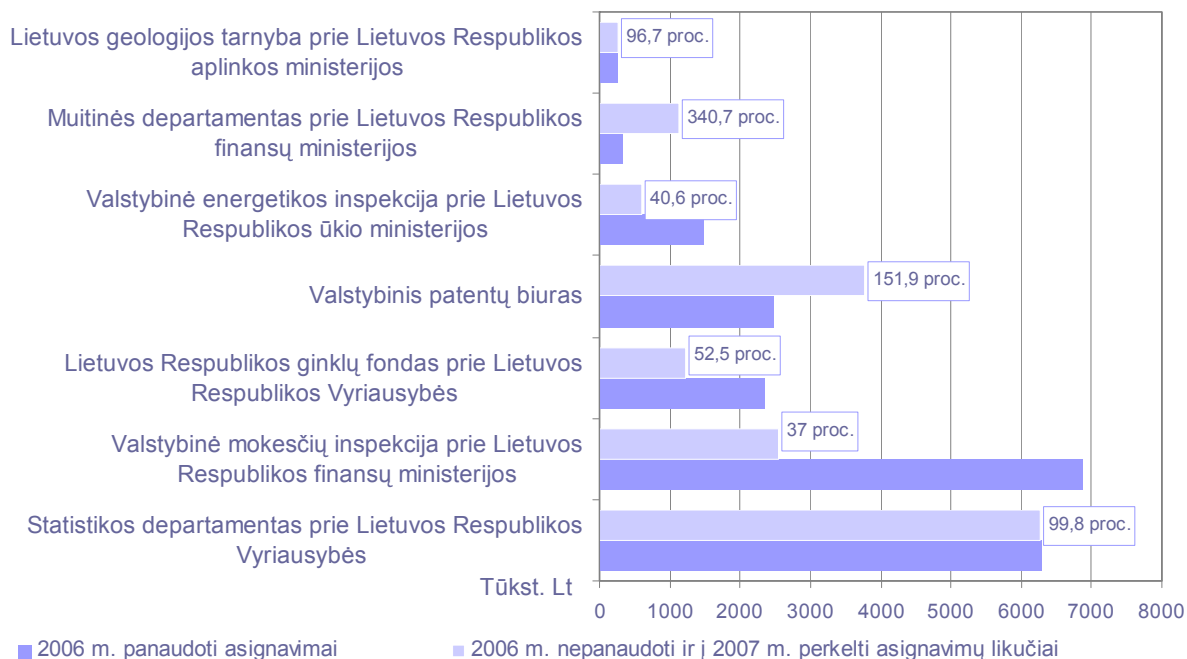
³ 2006 m. biudžeto įvykdymo ataskaita.

⁴ 2007, 2008 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymai, 2006-12-07 NR. X-963, 2007-12-06 Nr. 1353.

⁵ Valstybės kontrolės 2002 m. atliktas Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos 2001 m. finansinės atskaitomybės, asignavimų naudojimo programoms vykdyti, licencijų išdavimo vertinimas.

- *dalis specialiosioms programoms skirtų asignavimų nepanaudojami ir perkeliama į kitus metus.* 2006 m. nepanaudotų ir į 2007 m. perkeltų specialiųjų programų asignavimų likutis buvo 108,5 mln. Lt. Kai kuriais atvejais biudžetinės įstaigos į ateinančius biudžetinius metus perkelia tris kartus didesnius specialiosioms programoms skirtų asignavimų likučius nei panaudoja einamaisiais metais (2 pav.).

2 pav. 2006 m. nepanaudotų ir į 2007 m. perkeltų asignavimų likučių palyginimas su 2006 m. panaudotais asignavimais

Pastaba. Procentai parodo, kokią panaudotų lėšų dalį sudaro į 2007 m. biudžetą perkelti asignavimų likučiai, lyginant su 2006 m. panaudotais asignavimais.

Audito metu nagrinėjome:

- biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų ir atlygio už jas nustatymo reglamentavimą;
- teikiamų paslaugų atitiktį įstaigų paskirčiai ir rinkliavos objektui;
- atlygio už paslaugas nustatymą.

AUDITO APIMTIS IR PROCESAS

Audito objektas – specialiosios programos, finansuojamos iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų už suteiktas paslaugas.

Audito subjektas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija).

Audito tikslas – įvertinti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų, įgyvendinant specialiąsias programas, reglamentavimą ir administravimo procesą.

Audito vertinimo kriterijai:

- biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų teisinio reglamentavimo pakankamumas;
- biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų atitiktis rinkliavos objektui;
- biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų atitiktis jų veiklai.

Audito apimtis. Audito metu išsamiau nagrinėti pasirinktos 2007 m. vykdytos 69 iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų finansuojamos specialiosios programos (59 proc. visų specialiųjų programų) (plačiau apie atrankos kriterijus – 1 priede).

Audito procesas. Audito metu nagrinėjome:

- teisės aktus, reglamentuojančius:
 - specialiųjų programų sudarymą ir vykdymą;
 - biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas;
 - valstybės rinkliavas.
- 2006–2007 m. biudžeto asignavimų specialiosioms programoms planavimą ir plano vykdymą;
- 2005 m. ir 2006 m. biudžeto įvykdymo ataskaitų duomenis: biudžetinių įstaigų pajamas, panaudotus asignavimus, viršplanines ir nepanaudotas įmokas į valstybės biudžetą, skirtas specialiosioms programoms finansuoti;
- kitą informaciją:
 - Finansų ministerijos Biudžeto ir Mokesčių departamentų pateiktą informaciją apie biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas, jų atitiktį rinkliavos objektui;
 - N. Zelandijos viešojo sektoriaus prekių ir paslaugų kainų nustatymo gaires.

Audito įrodymams pagrįsti:

- atlikome 50-ies asignavimų valdytojų (toliau – respondentai), vykdančių 53 specialiąsias programas, finansuojamas iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų, apklausą⁶;
- siekdami nustatyti teikiamų mokamų paslaugų atitiktį rinkliavos objektų sąrašui, surinkome informaciją iš Valstybinės energetikos inspekcijos prie Lietuvos Respublikos

⁶ Šie asignavimų valdytojai sudaro 74 proc. teikiančių paslaugas arba 20 proc. visų asignavimų valdytojų, o jų vykdomos specialiosios programos įgyvendina 342 biudžetinės įstaigos.

ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija), Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba), Valstybinės sėklų ir gūdų tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba).

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais. Atliekant auditą laikytasi prielaidos, kad auditoriams pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

AUDITO REZULTATAI

1. Biudžetinių įstaigų paslaugų ir atlygio už jas nustatymo reglamentavimas

Vykdydamos veiklą biudžetinės įstaigos teikia įvairias mokamas paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims, pavyzdžiui, išduoda leidimus, pažymėjimus, sertifikatus, teikia tyrimų, bandymų, mokslo, kultūros ir kitas paslaugas (1 lentelė).

1 lentelė. Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos (pavyzdžiai)

Eil. Nr.	Paslauga	Respondentai, teikiantys paslaugą vnt. (proc.*)	Pavyzdžiai
1.	Leidimų, pažymėjimų, pažymų, sertifikatų išdavimas	12 (24 proc.)	Gyventojų registro tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išduoda pažymas. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos išduoda įvežamų medicinos prietaisų dokumentų ekspertizės ir medicinos prietaiso aprobavimo pažymėjimą. Policijos įstaigos išduoda leidimus įrengti žybciojančius oranžinės spalvos švyturėlius.
2.	Informacijos teikimas	11 (22 proc.)	Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos teikia mokamą informaciją apie vežėjams išduotas veiklos licencijas bei vežėjų transporto priemonių galiojančias licencijas korteles. Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikia mokamus atsakymus į vartotojų užklausas. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba teikia mokamas konsultacijas žodžiu ir raštu.
3.	Tyrimų, bandymų, matavimų paslaugos	16 (32 proc.)	Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas atlieka mokamus laboratorinius tyrimus. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos atlieka ne maisto prekės ir paslaugos atitikties kokybės rodikliams ekspertizes.
4.	Mokymo paslaugos	9 (18 proc.)	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikia mokamą ekspertinę pagalbą užsienio institucijoms. Muitinės mokymo centras teikia muitinės tarpininko atstovo mokymo paslaugas. Finansų ministerijos Mokymo centras teikia mokymo paslaugas.
5.	Kultūros paslaugos	14 (28 proc.)	Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus teikia mokamas eksponatų naudojimo paslaugas. Nacionalinis operos ir baleto teatras organizuoja mokamas ekskursijas po teatrą.
6.	Specifinės paslaugos – paslaugos, nepriskirtos kitoms paslaugų grupėms	36 (72 proc.)	Aukštaitijos nacionalinio parko direkcijoje teikiama medaus degustacijos paslauga. Žemaitijos nacionaliniame parke teikiama nakvynės suradimo telefonu paslauga. Teritorinės muitinės teikia muitinės pareigūno iškvietimo prekių muitiniam tikrinimui deklaranto pageidaujamoje vietoje muitinės posto darbo ir ne darbo laiku paslaugas.
7.	Kopijavimo, leidybos paslaugos	12 (24 proc.)	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos teikia baudžiamųjų bylų ir jose esančių dokumentų kopijavimo paslaugas. Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija rengia medžiagą leidiniui „Saugus darbas“ ir pardavinėja reklaminį plotą leidinyje.

* Respondentų, teikiančių šias paslaugas, procentinė dalis nuo visų apklausoje dalyvavusių respondentų

Pastebėjimas

Audito metu pastebėta, kad biudžetinės įstaigos, teikdamos mokamas paslaugas, turimą ilgalaikį materialų turtą nuomoja, pavyzdžiui, M. Mažvydo nacionalinė biblioteka teikia apgyvendinimo (poilsio kelialapiai) bibliotekos mokymo bazėje ir žinybinėje poilsiavietėje paslaugas, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija teikia ežerų nuomos paslaugas. Gautos pajamos apskaitomos specialiųjų programų sąmatose.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarime Nr. 1524 „Dėl valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“ nustatyta, kad nuompinigia, gauti už valstybės ilgalaikį materialųjį turtą (negyvenamąsias patalpas, pastatus, jų dalis, gyvenamąsias patalpas, įrenginius ir pan.) neįskaitant mokesčio už vandenį, energiją ir komunalines paslaugas, kurių patikėjimo teise valdo ir nuomoja valstybės institucijos ir įstaigos, pervedami į valstybės biudžetą ir įstatymų nustatyta tvarka naudojami šių įstaigų veiklai finansuoti.

Biudžetinė įstaiga, sudarydama metinę išlaidų sąmatą, turėtų mažinti asignavimus numatomų gauti pajamų suma tuose išlaidų straipsniuose, į kuriuos įtraukiamos šio ilgalaikio turto išlaikymo komunalinių paslaugų apmokėjimo išlaidos.

Viešojo administravimo įstatymo 2 str. 1 d. reglamentuoja, kad viešojo administravimo subjektai įstatymų ir kitų teisės aktų numatyta tvarka teikia įstatymų nustatytas:

- *administracines paslaugas*. Tai – viešojo administravimo subjekto veiksmai išduodant asmenims leidimus (licencijas) ar dokumentus, patvirtinančius atitinkamus juridinius faktus, teikiant įstatymų nustatytą informaciją, vykdant administracinę procedūrą⁷;
- *viešųjų paslaugų administravimo paslaugas*. Viešųjų paslaugų teikimo administravimas – viešojo administravimo subjektų veikla nustatant viešųjų paslaugų teikimo taisykles ir režimą, steigiant viešąsias įstaigas arba išduodant leidimus teikti viešąsias paslaugas kitiems asmenims, taip pat viešųjų paslaugų teikimo priežiūra ir kontrolė⁸;
- *viešąsias paslaugas*. Viešoji paslauga – tai valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas. Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir kiti asmenys⁹.

Išnagrinėjus paslaugų, už kurias nėra nustatyta rinkliava, tačiau už jų teikimą biudžetinės įstaigos ima atlygį, teisinį reglamentavimą nustatyta, kad nėra reglamentuota:

- *už kokių funkcijų įgyvendinimą biudžetinės įstaigos gali imti atlygį*. Biudžeto sandaros įstatyme numatyta, kad pajamas biudžetinės įstaigos gauna už funkcijų, numatytų jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, įgyvendinimą. Teisės aktuose nedetalizuojama, kokios paslaugos turėtų būti mokamos. Rinkliavų įstatymo 5 str. 2 d. reglamentuoja, kad konkretų rinkliavos objektų sąrašą nustato Vyriausybė, tuo tarpu paslaugas, už kurias imamas atlygis, nustato jas teikiančios biudžetinės įstaigos. Toliau pateiktas pavyzdys rodo, kad už panašias paslaugas vienos biudžetinės įstaigos ima atlygį, o kitos jas teikia nemokamai.

⁷ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas 1999-06-17 Nr. VIII-1234 2 str. 17 d.

⁸ Ten pat, 2 str. 20 d.

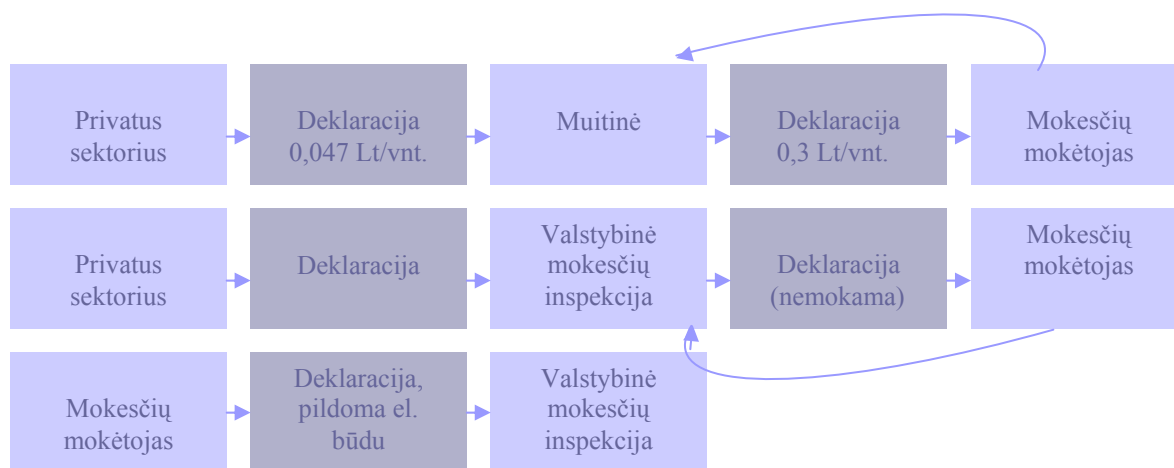
⁹ Ten pat, 2 str. 18 d.

Pavyzdys

Muitinės procedūroms (eksporto, importo, tranzito) įforminti naudojami informaciniai lapai (INF 1,2,3,4,5,6,7,8,9), kurie įforminami ir išduodami prižiūrinčioje muitinės įstaigoje. Informacinių lapų blankus muitinė perka iš privataus sektoriaus už 0,047 Lt/vnt. ir parduoda asmenims šešis kartus brangiau (po 0,3 Lt/vnt.). Informaciniuose lapuose nurodoma ne tik prekių kiekis ir vertė, šalis – gavėja, fizinis ar juridinis asmuo – pirkėjas ir kt., bet ir į valstybės biudžetą mokėtina mokesčių (muitų, akcizų, PVM) suma.

Tuo tarpu mokesčių mokėtojas, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantis apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai mokesčių deklaracijas, jas įsigyja iš apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos nemokamai. Be to, mokesčių mokėtojas turi galimybę deklaraciją užpildyti elektroniniu būdu. Ši paslauga taip pat nemokama.

Tiek muitinėje naudojami informaciniai lapai, tiek mokesčių deklaracijos yra dokumentai, reikalingi mokesčių administratoriams vykdyti jiems priskirtas funkcijas. Pavyzdžiui, pagal šiuos dokumentus muitinės mokesčių apskaitos sistemoje registruojamos mokesčių mokėtojo prievolės valstybės biudžetui, atliekamas mokesčio mokėtojo veiklos rizikingumo vertinimas (analogiškai – apskrities valstybinėje mokesčių inspekcijoje pagal pateiktas deklaracijas). Toliau pateikiamos informacinių lapų ir deklaracijų blankų įsigijimo schemas.

- *kaip nustatomas atlygio (išskyrus rinkliavas) už paslaugas dydis.* Viešojo administravimo įstatymas įtvirtina nuostatą, kad rinkliavas ar kitokį atlygį už administracines paslaugas nustato įstatymai ar jų pagrindu priimti teisės aktai, o rinkliavas ar kitokį atlygį už viešųjų paslaugų teikimo administravimą gali nustatyti tik įstatymai¹⁰. Rinkliavų įstatymo 5 str. 1 d. numatyta į ką turi būti atsižvelgiama nustatant rinkliavos dydį. Apklausos duomenimis, atlygio už paslaugas dydis dažniausiai nustatomas asignavimų valdytojų ar paslaugą teikiančių biudžetinių įstaigų vadovų įsakymais, o kai kuriais atvejais – sutartimi tarp paslaugos teikėjo ir gavėjo. Nėra bendros praktikos dėl išlaidų, kurios turėtų būti įtraukiamos skaičiuojant atlygio dydį (plačiau – 4 dalyje);
- *kada ir kaip turėtų būti perskaičiuojamas atlygio dydis.* Rinkliavų įstatymo 5 str. 3 d. reglamentuoja, kad kalendoriniams metams pasibaigus, Vyriausybė perskaičiuoja ir patikslina rinkliavų dydžius. Įstatymai neįpareigoja biudžetinių įstaigų perskaičiuoti atlygio už jų teikiamas paslaugas dydžio, o atlikta apklausa parodė, kad šioje srityje nėra bendros praktikos (plačiau – 4 dalyje).

¹⁰ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 1999-06-17 Nr. VIII-1234 2 str. 1 d. (įstatymo 2006-06-27 Nr. X-736 redakcija).

Pastebėjimas

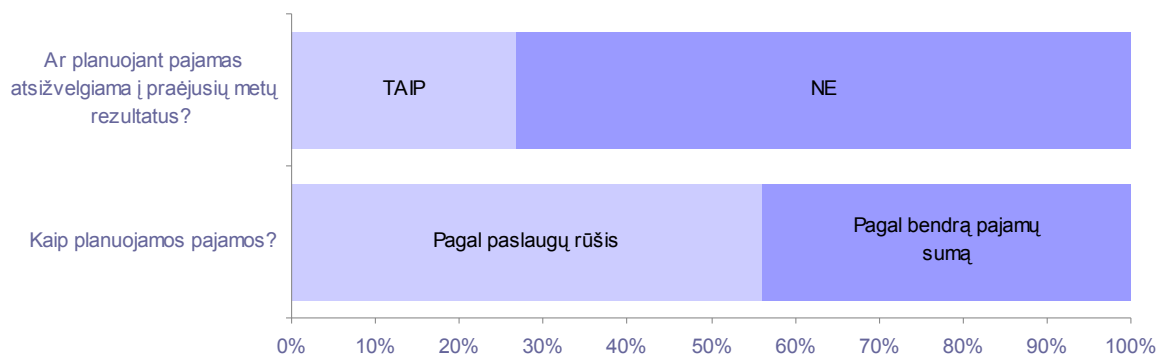
Finansų ministerijos 2000 m. parengtame Rinkliavų įstatymo projekte buvo siekiama vienu teisės aktu reglamentuoti renkamas įmokas už valstybės biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas, išduodant juridinę galią turinčius dokumentus, bei kitas paslaugas¹¹. Tačiau įmokų už paslaugas reglamentavimo normos išliko prieštaringos. Pagal Rinkliavų įstatymo 3 str., biudžetinės įstaigos neturi teisės reikalauti iš fizinių ir juridinių asmenų atlyginti už suteiktas paslaugas kitaip, negu sumokėti valstybės rinkliavą, tuo tarpu Viešojo administravimo įstatymas nustato, kad už biudžetinių įstaigų paslaugų teikimą gali būti imama ne tik rinkliava, bet ir kitoks atlygis.

Apklaustos rezultatai (2 lentelė) parodė, kad:

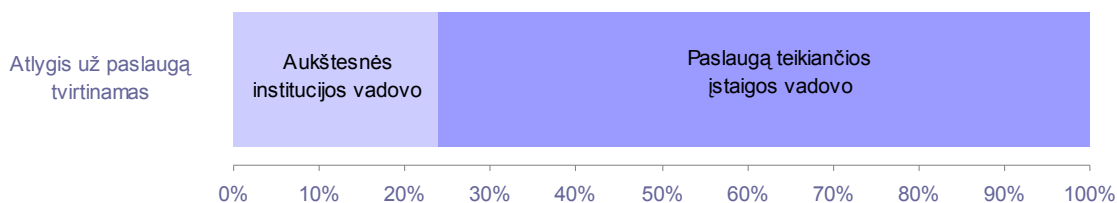
- 56 proc. respondentų pajamas už paslaugas planuoja pagal paslaugų rūšis;
- 76 proc. atvejų atlygio už paslaugas dydis tvirtinamas paslaugą teikiančios biudžetinės įstaigos vadovo įsakymu;
- 68 proc. respondentų skaičiuodami atlygio dydį išskiria paslaugai suteikti reikalingų išlaidų grupes. 74 proc. respondentų nurodė neturintys patvirtintų metodikų, pagal kurias skaičiuoja atlygį už paslaugas arba neatsakė į šį klausimą;
- 42 proc. respondentų atlygio už paslaugas dydžio periodiškai neperskaičiuoja, o daugiau nei 72 proc. respondentų atlygio už teikiamas paslaugas dydis nesikeitė ilgiau kaip trejus metus. Kai kuriais atvejais atlygio dydis nebuvo perskaičiuojamas nuo 1996 m.

2 lentelė. Apklausos rezultatų apibendrinimas

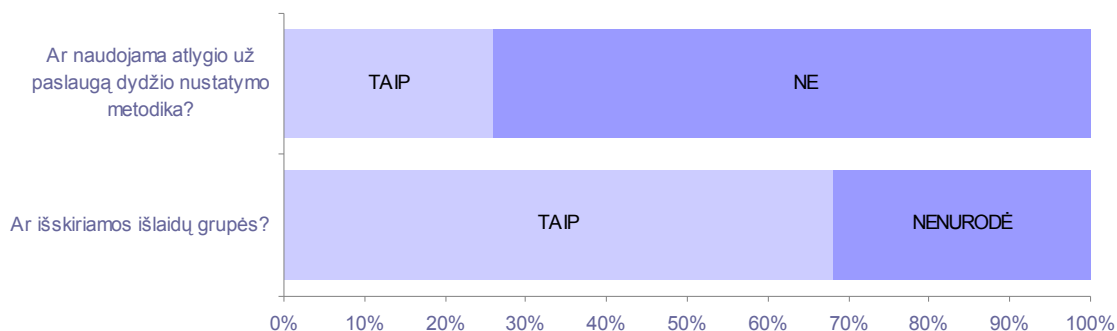
1. PAJAMŲ UŽ PASLAUGAS PLANAVIMAS

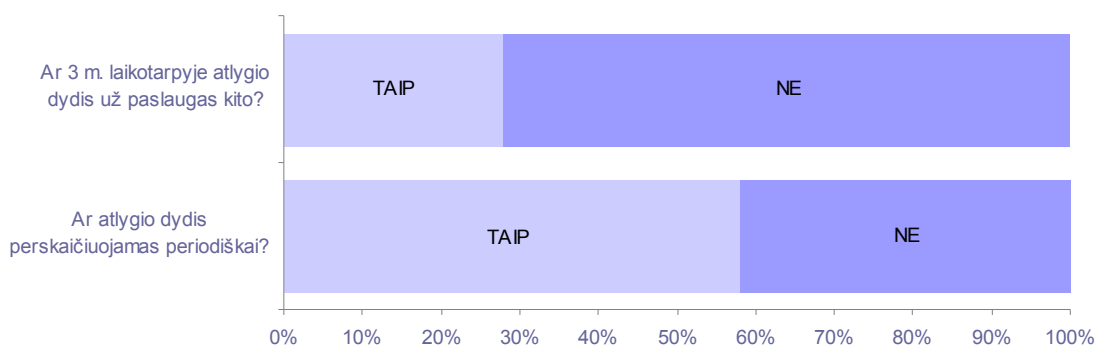
2. ATLYGIO DYDŽIO NUSTATYMAS

¹¹ 2000-03-21 aiškinamasis raštas Nr. P-2409 „Dėl Rinkliavų įstatymo projekto“. Prieiga per internetą www.lrs.lt

3. ATLYGIO PERSKAIČIAVIMAS

Audito metu atkreipėme dėmesį, kad kai kurios biudžetinės įstaigos, tokios kaip teatrai, muziejai, mokymų centrai ir kitos, atlygio už paslaugas dydį nustato atsižvelgdamos į situaciją rinkoje. Tokiu atveju, auditorių nuomone, tikslinga svarstyti ne tik atlygio už šių įstaigų teikiamas paslaugas nustatymo, tačiau ir pačių įstaigų teisinio statuso, kaip biudžetinių įstaigų, pagrįstumą.

Įstatymai ir Vyriausybės nutarimai nereguliuoja:

- kokios biudžetinių įstaigų paslaugos, neįtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą, gali būti mokamos;
- atlygio už biudžetinės įstaigos teikiamas paslaugas, kurios nėra įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą, nustatymo principų (kokios išlaidos turi būti įtraukiamos, apskaičiuojant atlygio dydį, kokiems veiksniams esant atlygis turi būti perskaičiuojamas).

2. Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos

2.1. Paslaugos, nesusijusios su biudžetinių įstaigų uždaviniais

Pagal Viešojo administravimo įstatymą¹², viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems norminiams aktams įgyvendinti, vykdoma vadovaujantis efektyvumo principu. Viešojo administravimo efektyvumo principas reiškia, kad viešojo administravimo

subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis. Audito metu nustatyta, kad kai kurios biudžetinės įstaigos priima sprendimus teikti paslaugas, kurios ne visada tiesiogiai susijusios su pagrindiniais jų veiklos uždaviniais. Pavyzdžiui:

- Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija (toliau – Seimo kanceliarija), kurios pagrindinis uždavinys yra užtikrinti sklandų Lietuvos Respublikos Seimo darbą¹³, teikia automobilių nuomos, remonto, plovimo ir saugojimo paslaugas ir už tai ima atlygį.
- Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, kurio pagrindiniai tikslai yra puoselėti, kurti ir plėtoti nacionalinio profesionalaus muzikos, šokio ir kito meno kultūrą ir tradicijas, pristatyti Lietuvos nacionalinę muzikos, šokio ir kitą meną, nacionalinės muzikos kūrėjų ir atlikėjų meną šalyje ir užsienyje, ugdyti, formuoti ir tenkinti visuomenės poreikį profesionaliajam muzikos, šokio ir kitiems menams, muzikinei kultūrai¹⁴, teikia mokamas autotransporto saugojimo aikštelėje paslaugas.
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai pavaldžių mokymo įstaigų tikslai yra rengti aukštąjį išsilavinimą turinčius specialistus, laiduoti modernų studijų procesą, ugdyti bendruosius studentų gebėjimus ir pilietines vertybines nuostatas, tačiau kai kurios šios įstaigos teikia komunalines (šilumos, vandens tiekimo) paslaugas gyventojams, kas, auditorių nuomone, nėra tiesiogiai susiję su mokymo įstaigų tikslų įgyvendinimu.

Ir daugiau biudžetinių įstaigų teikia maitinimo, autotransporto remonto, saugojimo ir plovimo, kitas paslaugas, kurios, auditorių nuomone, nėra tiesiogiai susijusios su jų tikslais ir uždaviniais (3 lentelė).

3 lentelė. Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos, nesusijusios su jų uždaviniais (pavyzdžiai)

Eil. Nr.	Paslaugos	Biudžetinės įstaigos
1.	Maitinimo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, vykdydama specialiąją paslaugų teikimo programą, gauna pajamų už kavinės paslaugas. ▪ Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos struktūrinis padalinys ambasada Rusijos federacijoje teikia maitinimo paslaugas kavinėje „Rūta“.
2.	Autotransporto remonto, saugojimo, plovimo ir transportavimo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koncertinė įstaiga Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“ (pavaldi Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai) teikia mokamas autotransporto saugojimo aikštelėje paslaugas, nustatydama mėnesinę saugojimo kainą. ▪ Seimo kanceliarija teikia automobilių remonto, nuomos, plovimo ir saugojimo paslaugas. ▪ Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Specialioji priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba teikia automobilių remonto paslaugas. ▪ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos autoūkis teikia mokamas transportavimo ir automobilių remonto paslaugas.
3.	Komunalinių paslaugų teikimo	<p>Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai pavaldžios biudžetinės įstaigos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vilniaus kolegija teikia komunalines (šilumos, vandens tiekimo) paslaugas Buivydiškių gyventojams.

¹² Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas 1999-06-17 Nr. VIII-1234 (įstatymo 2006-06-27 Nr. X-736 redakcija).

¹³ Seimo valdybos 2003-10-13 sprendimas Nr. 1767 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatų“.

¹⁴ Kultūros ministro 2004-12-30 įsakymas Nr. IV-439 „Dėl koncertinės įstaigos valstybinio dainų ir šokių ansamblio „Lietuva“ nuostatų patvirtinimo“.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla teikia komunalines (šalto vandens tiekimo, kanalizacijos priežiūros, šiukšlių tvarkymo) paslaugas gyventojams. ▪ Marijampolės kolegija teikia komunalines paslaugas gyventojams. ▪ Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykla teikia vandens tiekimo ir nuotekų valymo paslaugas. ▪ Smalininkų technologijų ir verslo mokykla teikia vandens gavybos, tiekimo, nuotekų pašalinimo paslaugas.
4.	Pirčių nuomos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Mokymo centras ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos A. Ramanausko kovinio rengimo centras ▪ Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos mokymo bazė ir žinybinė poilsia vietė „Pakretuonės vandens malūnas“ ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Ūkio tarnyba ▪ Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos ambasada Rusijos Federacijoje
5.	Priemonių, skirtų sportui ir laisvalaikiui praleisti, nuoma:	
	Boulingo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Mokymo centras
	Biliardo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Palangos karininkų ramovė ▪ Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Mokymo centras ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Karių reabilitacijos centras
	Dviračių	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Palangos karininkų ramovė ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Karių reabilitacijos centras ▪ Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos reguliavimo sričiai priskirti valstybiniai parkai ir rezervatai
	Teniso	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Karių reabilitacijos centras
	Turistinio inventoriaus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirti valstybiniai parkai ir rezervatai ▪ Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos karių reabilitacijos centras
6.	Gaisrinės gelbėjimo technikos ir įrangos nuoma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vilniaus miesto priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
7.	Relaksacijos centro paslaugos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Seimo kanceliarija

Šaltinis – apklausos duomenys

Teikdamos su jų uždaviniais tiesiogiai nesusijusias paslaugas biudžetinės įstaigos rizikuoja turimus finansinius, laiko bei žmogiškuosius išteklius nukreipti ne tiesioginėms funkcijoms įgyvendinti, o paslaugoms, nesusijusioms su jų veikla, teikti.

Pastebėjimas

Vyriausybė 2007 m. lapkričio 5 d. priėmė protokolinį sprendimą atsisakyti tokios praktikos, kai valstybės institucijų ar įstaigų struktūriniai padaliniai, ar jų įsteigtos viešosios įstaigos, valstybės įmonės teikia maitinimo paslaugas¹⁵.

Auditorių nuomone, įvertinus biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas galėtų būti svarstoma galimybė dalį paslaugų perduoti privačiam sektoriui, numatant išimtis toms biudžetinėms įstaigoms, dėl kurių veiklos specifikos privačių asmenų veikla tose įstaigose yra ribojama. Taip būtų sudarytos sąlygos laisvai paslaugų teikėjų konkurencijai, taip pat atsirastų galimybė sumokamų mokesčių sąskaita padidinti valstybės biudžeto pajamas.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-12-18 nutarimas Nr. 1274 “Dėl valstybės valdymo sistemos tobulinimo komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo”.

Vienas iš būdų optimizuoti ir tobulinti valstybės valdymo sistemą yra valstybės valdymui skiriamų žmoniškųjų ir finansinių išteklių efektyvesnis naudojimas. Kai kurios biudžetinės įstaigos teikia paslaugas, nesusijusias su įstaigų veikla ir todėl turimus išteklius naudoja ne efektyviausiu būdu.

2.2. Paslaugos, pasibaigiančios juridinę galią turinčio dokumento išdavimu

Pagal Rinkliavų įstatymą valstybės rinkliava – tai privaloma įmoka už įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ar sprendimuose nustatytas institucijų teikiamas asmenis paslaugas, o teikiamos paslaugos apibrėžiamos kaip juridinę galią turinčių dokumentų ir jų dublikatų išdavimas, taip pat jų perregistravimas ir kitos paslaugos. Biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų apibrėžimas¹⁶, auditorių nuomone, aiškiai nenustato, kokios „kitos paslaugos“ turi būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą, o už kokių funkcijų įgyvendinimą biudžetinės įstaigos gali imti kitą atlygį.

Audito metu nustatyta, kad už juridinę galią turinčių dokumentų išdavimą imama ne tik valstybės rinkliava (4 lentelė).

4 lentelė. Biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų ir rinkliavos objektų lyginamoji analizė

Eil. Nr.	Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos, už kurias imamas atlygis	Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos, už kurias nustatyta rinkliava
1.	Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikia mokamą ginklo perregistravimo paslaugą.	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išduoda (perregistruoja) leidimą laikyti (nešiotis) ginklą (4.13.1)
2.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Ugniagesių gelbėtojų mokykla už pažymėjimų dublikatų išdavimą ima nustatyto dydžio atlygį.	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išduoda inkasavimo pažymėjimo dublikatą (4.16.2)
3.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centras atlieka gaisrinės įrangos atitikties įvertinimo procedūrą, kurios metu išduoda atitikties sertifikatą.	Civilinės aviacijos administracija atlieka treniruoklio sertifikavimą ir išduoda leidimą (4.192)

Šaltinis – apklausos rezultatai ir teisės aktų analizė

Apklausos rezultatai parodė, kad 24 proc. respondentų ima atlygį už juridinę galią turinčių dokumentų (sertifikatų, leidimų, pažymėjimų ir kitų) išdavimą. Apklausos duomenimis, įstaigos teikia ir daugiau paslaugų, kurios pasibaigia juridinę galią turinčio dokumento išdavimu (pavyzdžiui, ekspertizės, tyrimai), tačiau jos taip pat neįtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą.

Auditorių nuomone, siekiant užtikrinti, kad būtų įgyvendinami Mokesčių administravimo įstatyme nustatyti pagrindiniai apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principai (mokesčių mokėtojų lygybės, teisingumo ir visuotinio privalomumo, apmokestinimo aiškumo),

¹⁶ Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo, 2 str. 2 d., 2000-06-13 Nr. VIII-1725.

visos paslaugos, kurios pasibaigia juridinę galią turinčio dokumento išdavimu, turi būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą.

Pažymėtina, kad 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojusiam Rinkliavų įstatymo papildymo įstatyme¹⁷ nustatyta, kad valstybės rinkliava imama už įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ir sprendimuose nustatytas institucijų teikiamas paslaugas. Įstatymas įpareigoja įstaigų teikiamas paslaugas, už kurias turėtų būti imama valstybės rinkliava, įteisinti atitinkamame veiklos įstatyme.

Toliau pateikiame pavyzdžius biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų, kurios, auditorių nuomone, turėtų būti pripažintos rinkliavos objektu.

2.2.1. Valstybinės energetikos inspekcijos pavyzdys

Valstybinė energetikos inspekcija vykdo energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinę kontrolę¹⁸. Nuo 2008 m. sausio 1 d. dalis (4 iš 5) Valstybinės energetikos inspekcijos teikiamų paslaugų įtraukta į rinkliavos objektų sąrašą, todėl įstaiga pajamas gaus už vienos paslaugos – „Naujų arba rekonstruotų energetikos įrenginių tinkamumo naudoti patikrinimas“ teikimą. Paslauga teikiama kontroliuojant norminiuose teisės aktuose (normatyviniuose dokumentuose) nustatytų statinių saugos ir paskirties reikalavimų laikymąsi įrengiant (statant) ir rekonstruojant energetikos objektus ir įrenginius bei įvertinant jų atitiktį projektui. Auditorių nuomone, ši paslauga galėtų būti pripažinta rinkliavos objektu, nes išduodamas juridinę galią turintis dokumentas (aktas-pažyma), būtinas energetinių įrenginių ar energetikos inžinerinių tinklų eksploatacijai¹⁹.

Pastebėjimas

2006 m. Valstybinė energetikos inspekcija atliko 38 595 naujų arba rekonstruotų energetikos įrenginių tinkamumo naudoti patikrinimus ir už tai gavo 1,3 mln. Lt pajamų.

Valstybinės energetikos inspekcijos teigimu, už šią paslaugą negali būti imama rinkliava todėl, kad atlygį už teikiamą paslaugą galima nustatyti tik ją suteikus, nes atlygio dydis priklauso nuo kelių parametru: įrenginio galios, laiko, sugaišto paslaugai atlikti, objekto baigtumo laipsnio.

Finansų ministerijos specialistų nuomone, visos Valstybinės energetikos inspekcijos teikiamos mokamos paslaugos galėtų būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą²⁰.

Vyriausybės patvirtintame rinkliavos objektų sąrašė yra paslaugų, už kurias nustatomas nevienodas rinkliavos dydis, t. y. jis priklauso nuo įvairių parametru. Pavyzdžiui, Valstybinė vidaus vandenu laivybos inspekcija atlieka vidaus vandenu laivų, žvejybos laivų kasmetinę techninę

¹⁷ Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 4, 5, 6, 7, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas, 2007-09-19 Nr. X-1277.

¹⁸ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884.

¹⁹ Valstybinės energetikos inspekcijos prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos viršininko 2001-03-28 įsakymas Nr. 6.

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamentas 2005-06-20 raštu Nr. (2.44-03)-14K-630 Mokesčių administravimo departamentui.

apžiūrą (rinkliavos kodai 4.234-4.241)²¹. Siekiant tiksliau apskaičiuoti darbo laiko ir kitas sąnaudas, reikalingas paslaugai atlikti, ir kartu nustatyti tikrąją paslaugos vertę, rinkliavos dydis yra diferencijuojamas atsižvelgiant į laivo tonažą, variklio galią ir kitus parametrus.

Pavyzdys

Vykdamat apžiūrą atskirai įvertinama: korpusas ir laivo antstatas; korpuso įrenginiai; sistemos; įrenginiai, apsaugantys nuo aplinkos užteršimo; varikliai; elektros įrenginiai; radijo navigacijos įrenginiai; šildymo įrenginiai (jei yra); kėlimo įrenginiai (jei yra); garo katilai (jei yra); slėginiai indai.

Rinkliavos dydis už atliekamą laivų techninę apžiūrą priklauso nuo daugelio laivo parametrų: laivo bendrosios talpos; variklio galios; elektros įrenginių galios; laivo klasifikacijos (vertinant radijo navigacijos įrenginius); šildymo patalpų talpos; kėlimo įrenginių galios; garo katilų apžiūros pobūdžio; slėginių indų apžiūros pobūdžio.

Tuo atveju, jei nėra galimybės nustatyti vienodą rinkliavos dydį, jis galėtų būti diferencijuojamas pagal pasirinktus tikrinamojo objekto parametrus.

2.2.2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pavyzdys

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba įgyvendina specialiąją maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programą, finansuojamą lėšomis, surinktomis už kontroliuojamų gyvūnų ir produktų veterinarinį tikrinimą pasienio veterinarijos postuose. Programą vykdo teritorinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, teikdamos paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims, po kurių užpildomas veterinarinis gyvūnų ar gyvūninės kilmės produktų įvežimo dokumentas.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. dalis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teikiamų paslaugų įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą²² (5 lentelė).

5 lentelė. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teikiamos paslaugos, nuo 2008 m. sausio 1 d. įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą

Eil. Nr.	Rinkliavos objekto Nr.	Paslauga
1.	4.295-7.5.	Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimo išdavimas/pratęsimas
2.	4.295-9.	Valstybinė veterinarinė kontrolė importo atveju:
2.1	4.295-9.1.	Galvijų, arklinių šeimos gyvūnų, kiaulių, ožkų, paukščių, triušų, laukinių paukščių, kailinių žvėrelių, laukinių šernų ir laukinių atrajotojų
2.2.	4.295-9.2.	Kitų 4.295-9.1 punkte nenurodytų gyvūnų
2.1.	4.295-9.3.	Mėsos ir mėsos produktų, paukštienos, medžiojamųjų žvėrių ir paukščių mėsos, triušienos, ūkiuose auginamų medžiojamųjų gyvūnų mėsos, žuvininkystės produktų, šalutinių gyvūninių produktų ir gyvūninių pašarų
2.4.	4.295-9.4.	Kitų 4.295-9.3 punkte nenurodytų produktų
2.5.	4.295-9.5.	Žuvininkystės produktų, gabenamų kaip padalytas nepakuotas kroviny, kitų gyvūninių produktų (išskyrus mėsą ir žuvininkystės produktus), šalutinių gyvūninių produktų ir gyvūninių pašarų
2.6.	4.295-9.6.	Siuntos gyvūnų iš Naujosios Zelandijos
2.7.	4.295-9.7.	Siuntos gyvūninių produktų iš Naujosios Zelandijos
3.	4.295-10.	Valstybinė veterinarinė kontrolė tranzito atveju:

²¹ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007-07-09 įsakymas Nr. 3-245 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre įregistruotų vidaus vandenų transporto priemonių techninės priežiūros atlikimo taisyklių patvirtinimo“.

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-12-19 nutarimas Nr. 1393 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių ir mokėjimo ir gražinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.

3.1.	4.295-10.1.	Gyvūnų, gyvūninių produktų, žaliavų, gyvūninių pašarų ir kitų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų prekių siuntos įvažiavimo į Lietuvos Respubliką pasienio veterinarijos poste
3.2.	4.295-10.2.	Pakartotinis gyvūnų, gyvūninių produktų, žaliavų, gyvūninių pašarų ir kitų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų prekių siuntos patikrinimas

Šaltinis – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pateikta informacija

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba teikia ir kitas paslaugas, kurios pasibaigia juridine galią turinčio dokumento išdavimu, kurios auditorių nuomone, turėtų būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą (6 lentelė).

6 lentelė. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teikiamos paslaugos, kurios galėtų būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą

Eil. Nr.	Paslauga	Išduodamas dokumentas, jo paskirtis
1.	Sausų pašarų mėginių laboratoriniams tyrimams paėmimas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nacionalinės laboratorijos išduotas Tyrimų protokolas. ▪ Paslauga naudojasi ūkio subjektas, ketinantis išvežti sausus pašarus. Šis dokumentas pateikiamas Nacionalinei mokėjimo agentūra Europos Sąjungos paramai gauti.
2.	Leidimas prekiauti ūkyje pagamintais pieno produktais	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Laboratorinių tyrimų protokolai ir Pieno ūkio gamybinių patalpų patikros aktas. ▪ Neturėdamas šių dokumentų subjektas negali prekiauti pagamintais ūkyje pieno produktais.
3.	Bityno įvertinimas ir paso išdavimas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bityno pasas. ▪ Neturėdamas paso bitininkas negali vykdyti veiklos.
4.	Teritorijos (statinio) tinkamumo laikyti numatomą tam tikros rūšies laukinių gyvūnų ir jų skaičiaus įvertinimas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pažyma apie teritorijos (statinio) tinkamumą laikyti numatomą laukinių gyvūnų rūšį ir skaičių. ▪ Ši pažyma reikalinga subjektams, norintiems gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos leidimą laikyti laukinius gyvūnus.
5.	Laukinių gyvūnų sveikatos būklės įvertinimas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pažyma apie laukinių gyvūnų sveikatos būklę. ▪ Be šios pažymos subjektas negalėtų gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos leidimą laikyti laukinius gyvūnus.
6.	Vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kompetencijos nustatymas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kvalifikacijos pažymėjimas. ▪ Neturėdamas šio dokumento subjektas negali vykdyti veiklos.

Šaltinis – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pateikta informacija

2.2.3. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos pavyzdys

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba vykdo „Specialiąją dauginamosios medžiagos, grūdų ir jų produktų kokybės tyrimo mokamų paslaugų teikimo programą“ ir gauna pajamas už augalų dauginamosios medžiagos, kokybės vertinimą ir grūdų bei jų produktų kokybės nustatymą, juos patvirtinančių dokumentų išdavimą (7 lentelė).

7 lentelė. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos teikiamos paslaugos

Eil. Nr.	Paslauga	Išduodamas dokumentas, jo paskirtis
1.	Augalų dauginamosios medžiagos įvertinimas (žemės ūkio, daržo augalų pasėlių ir sodo augalų sodmenų aprobavimas, dauginamosios medžiagos siuntų sertifikavimas; nustatoma rūšis, veislė, kategorija ir dauginamosios medžiagos atitiktis teisės aktų reikalavimams)	Sėklos, Sėklinių bulvių, Sodo augalų sodmenų sertifikatai. Be šių dokumentų sertifikuotos dauginamosios medžiagos, negalima teikti rinkai. Augalų dauginamosios medžiagos aprobavimo aktai. Neturint dauginamosios medžiagos aprobavimo akto, negalima dauginamosios medžiagos sertifikuoti.

2.	Eksportuojamų ir importuojamų grūdų bei jų produktų, aliejinių augalų sėklų bei grūdinės kilmės žaliavų inspektavimas	Ūkio subjektui išduodamas kokybės sertifikatas. Šie dokumentai reikalingi parduodant grūdus ar jų produktus pateikti muitinei ir/arba grūdų pirkėjams, krovinio gavėjams.
3.	Eksportuojamų grūdų aliejinių augalų sėklų ir kitų grūdinės kilmės krovinių inspektavimas, įvertinant užkrėstumą aruodiniais kenkėjais bei juslinius kokybės rodiklius	Ūkio subjektui išduodami kokybės sertifikatai. Dokumentai pateikiami muitinei, informant eksporto procedūras.
4.	Augalų sėklos, sodinamosios ar kitos dauginamosios medžiagos tiekėjo atestacija	Augalų dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimas. Neturėdamas šio pažymėjimo asmuo negali pats arba pagal auginimo sutartį dauginti dauginamosios medžiagos ir teikti rinkai.
5.	Importuojamų, eksportuojamų ir tranzitu per Klaipėdos jūrų uostą siunčiamų grūdų ir jų produktų, aliejinių augalų sėklų bei grūdinės kilmės žaliavų inspektavimas	Ūkio subjektui išduodami kokybės sertifikatai. Dokumentai pateikiami muitinei importo, eksporto ir tranzito procedūrų informavimo metu.
6.	Autotransportu siunčiamų grūdų ir jų produktų inspektavimas	Ūkio subjektui išduodami kokybės sertifikatai. Dokumentai pateikiami muitinei.
7.	Pristatyto grūdų bandinio užkrėstumo aruodiniais kenkėjais ir juslinių kokybės rodiklių įvertinimas	Išduodami kokybės sertifikatai. Dokumentai pateikiami muitinei.

Šaltinis – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos pateikta informacija

Valstybinės energetikos inspekcijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos teikiamos paslaugos, pasibaigiančios juridinę galią turinčio dokumento išdavimu, auditorių nuomone, turėtų būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą.

2.3. Paslaugų įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą procesas

Sprendimą dėl paslaugos įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą priima Vyriausybė²³. Rinkliavos objektų sąrašo sudarymo procese dalyvauja paslaugas teikiančios biudžetinės įstaigos ir Finansų ministerija (8 lentelė).

8 lentelė. Biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų atitikties rinkliavos objektui nustatymo proceso analizė

Eil. Nr.	Etapas	Veiksmai	
		Biudžetinės įstaigos	Finansų ministerija
1.	Biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų atitikties rinkliavos objektui nagrinėjimas	Teikia mokamas ir nemokamas paslaugas.	Kiekvienais metais kreipiasi į biudžetines įstaigas prašydama peržiūrėti jų teikiamas paslaugas ir įvertinti jų atitiktį rinkliavos objektui.
2.	Pasiūlymų dėl rinkliavos ir jos dydžio nustatymo pateikimas	Parengia siūlymus dėl savo teikiamų paslaugų įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą ir rinkliavų dydžio. Vyriausybės nutarimo, reglamentuojančio valstybės rinkliavos dydžio nustatymą, projektą rengia biudžetinės įstaigos ir derina su Finansų ministerija.	Išnagrinėjusi biudžetinių įstaigų pateiktus derinti teisės aktų projektus, informuoja biudžetines įstaigas, už kokius veiksmus turėtų būti nustatyta valstybės rinkliava.

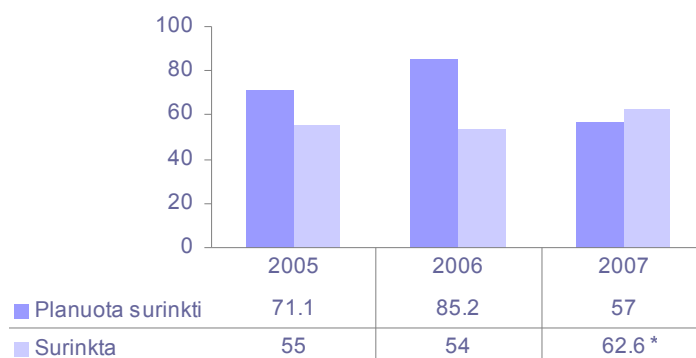
²³ Vyriausybės 2000-12-15 nutarimas Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių ir mokėjimo ir gražinimo tvarkos patvirtinimo“.

3.	Sprendimo dėl paslaugų įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą priėmimas	Vyriausybė tvirtina 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių ir mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimus ir papildymus.	
Šaltinis – teisės aktų analizė			

Auditorių nuomone, biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų atitikties rinkliavos objektui vertinimo ir jų įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą procesas nėra rezultatyvus, nes rinkliavos objektų sąrašas keičiamas biudžetinių įstaigų, teikiančių paslaugas, iniciatyva. 2007 m. Finansų ministerija neinicijavo rinkliavos objektų sąrašo pakeitimų. Auditorių nuomone, tai, kad kasmet Finansų ministerija kreipiasi į biudžetines įstaigas, prašydama peržiūrėti jų teikiamas paslaugas ir įvertinti jų atitiktį rinkliavos objektui, neužtikrina tinkamo Rinkliavų įstatymo nuostatų įgyvendinimo. Audito rezultatai parodė, kad biudžetinės įstaigos ne visas jų teikiamas paslaugas, už kurias turėtų būti imama rinkliava, pasiūlė įtraukti į rinkliavos objektų sąrašą.

Tinkamas paslaugų atitikties rinkliavos objektui vertinimo procesas turėtų užtikrinti visų biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų, atitinkančių rinkliavos objektą, įtraukimą į rinkliavos objektų sąrašą ir sudarytų galimybes padidinti per valstybės biudžetą persikirstomų pajamų sumą. Pažymėtina, kad 2005 m. ir 2006 m. rinkliavų buvo surinkta mažiau nei planuojama (3 pav.).

3 pav. 2005–2007 m. rinkliavų surinkimas, mln. Lt

* Finansų ministerijos duomenimis

Paslaugų atitikties biudžetinės įstaigos funkcijoms ir rinkliavos objektui įvertinimas nėra rezultatyvus – biudžetinės įstaigos teikia paslaugas, pasibaigiančias juridinę galią turinčio dokumento išdavimu, tačiau neįtrauktas į rinkliavos objektų sąrašą.

3. Nepanaudoti asignavimai specialiosioms programoms įgyvendinti

Išanalizavus 2005–2007 m. planuotas ir surinktas pajamas už teikiamas mokamas paslaugas nustatyta, kad 48 proc. respondentų gavo daugiau pajamų nei planavo surinkti. Pavyzdžiui, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas), nors 2005 m. ir 2006 m. surinko per 700 tūkst. Lt, tačiau tiek 2006 m., tiek 2007 m. planavo 100 tūkst. Lt pajamų, t. y. septynis kartus mažiau. Muitinės departamentas audito metu informavo, kad išanalizavus 2006 m. ir 2007 m. pajamų surinkimą, 2008 m. planuojama surinkti

650 tūkst. Lt. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba) 2005–2007 m. planavo 450 tūkst. Lt, nors 2005 m. gavo beveik 2 kartus, o 2006 m. – 3,3 karto daugiau pajamų. Kai kurios biudžetinės įstaigos specialiųjų programų sąmatose planuojamas pajamas nurodo mažesnes, nei gauna per kelerius praėjusius metus (9 lentelė).

9 lentelė. Specialiųjų programų, finansuojamų iš įmokėtų į biudžetą pajamų, pajamų planavimas, tūkst. Lt (pavyzdžiai)

Eil. Nr.	Biudžetinė įstaiga	2005 m.			2006 m.			2007 m.	
		Planuota	Surinkta	Gauta daugiau nei planuota (proc.)	Planuota	Surinkta	Gauta daugiau nei planuota (proc.)	Planuota	Surinkta
1.	Muitinės departamentas	600	778,4	30	100	736,6	637	100	705
2.	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba	450	826,7	84	450	1 494,6	232	450	1 437,7
3.	Finansų ministerijos Mokymo centras	422	1 394,1	230	610	1 763,4	189	650	2 433,8
4.	M. Romerio universiteto Teismo medicinos institutas	1 000	1 537	54	1000	1 629	63	1 100	1 565,5

Šaltinis – apklausos duomenys

Išanalizavus asignavimų specialiosioms programoms, finansuojamoms iš į biudžetą įmokėtų biudžetinių įstaigų pajamų, likučius 2007 m. sausio 1 d., nustatyta, kad kai kuriais atvejais 2006 m. buvo nepanaudota ir į 2007 biudžetinius metus perkelta didesnė arba panaši nepanaudotų specialiosioms programoms vykdyti skirtų asignavimų suma kaip ir į 2006 m. Kai kurios biudžetinės įstaigos į kitus metus perkelia kelis kartus didesnes asignavimų sumas, nei skirta ir panaudota specialiajai programai įgyvendinti (10 lentelė).

10 lentelė. 2005 ir 2006 m. biudžetinių įstaigų nepanaudoti asignavimai (pavyzdžiai)

Eil. Nr.	Biudžetinė įstaiga	Likutis 2006-01-01 (tūkst. Lt)	Panaudota 2006 m. (tūkst. Lt)	Likutis 2006-12-31 (tūkst. Lt)	2006-12-31 likučių palyginimas su 2006 m. panaudotais asignavimais (proc.)
1.	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	2 578,7	6 288,1	6 272,6	100
2.	Ryšių reguliavimo tarnyba	42 948,4	17 154,7	39 982,3	233
3.	Lietuvos geologijos tarnyba Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos	62,3	264,2	255,4	97
5.	Lietuvos Respublikos valstybinis patentų biuras	4 471,8	2 486,2	3 777,7	152

Šaltinis – 2005, 2006 m. valstybės biudžeto įvykdymo ataskaita

Auditorių nuomone, viena iš asignavimų specialiosioms programoms įgyvendinti nepanaudojimo priežasčių yra paslaugų sąnaudų finansavimas kitoms biudžetinių įstaigų programoms skirtais biudžeto asignavimais.

Pavyzdys

Teritorinės muitinės, skaičiuodamos savo teikiamų paslaugų kainą, į paslaugų sąnaudas įtraukia ir paslaugą atliekančių darbuotojų darbo užmokesčio dalį. Pavyzdžiui, teritorinės muitinės komisijos iškvietimas muitinės sandėlių laikinojo prekių saugojimo sandėlių ir laisvųjų sandėlių pasirinktos vietos tinkamumo ir pertvarkymo nustatymui kainuoja 100 Lt. Darbuotojų, atliekančių paslaugą, darbo užmokesčio išlaidos sudaro 57 proc. (57,5 Lt) kainos. Specialiojoje programoje, kurią įgyvendinant surenkamos lėšos už paslaugas, nėra numatyta asignavimų darbo užmokesčiui – jis mokamas iš biudžeto asignavimais finansuojamos programos lėšų.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymo 14 str. 2 d. biudžetinių įstaigų pajamų viršplaninės įmokos į biudžetą, taip pat nepanaudotos įmokos į biudžetą, skirtos specialiosioms programoms finansuoti, einamaisiais biudžetiniais metais arba perkeltos į kitus biudžetinius metus paliekamos asignavimų valdytojams ir gali būti naudojamos viršijant Seimo patvirtintas bendrąsias asignavimų sumas. Biudžetinės įstaigos gautas pajamas gali naudoti ne tik paslaugų teikimo išlaidoms dengti, bet ir kitiems įstaigų poreikiams tenkinti, pavyzdžiui, pagrindinei veiklai finansuoti²⁴. Pateikiame pavyzdį, kuris rodo, kad pajamos, gautos už suteiktas paslaugas, naudojamos specialiąją programą vykdančios biudžetinės įstaigos, kuri pati neteikia mokamų paslaugų, poreikiams tenkinti.

Pavyzdys

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba įgyvendina Specialiąją maisto tvarkymo veterinarinės priežiūros programą, kurią vykdant mokamas paslaugas teikia tik jai pavaldžios teritorinės maisto ir veterinarijos tarnybos. Nors Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir neteikia mokamų paslaugų, tačiau naudoja dalį surinktų pajamų už teikiamas paslaugas ir jas skiria: šildymui, ryšių paslaugoms, elektros energijai, transporto išlaikymui, kitoms paslaugoms (reprezentacinės išlaidos, išlaidos žiniasklaidai, darbai pagal sudarytas autorines sutartis, komunalinės paslaugos, vartotojų švietimas ir kitos sąnaudos) apmokėti.

Šioms reikmėms 2006 m. iš specialiosios programos faktiškai buvo panaudota 149,1 tūkst. Lt (kasinės išlaidos 2007 m. sausio 1 d. buvo 224,2 tūkst. Lt).

Auditorių nuomone, dėl to, kad biudžetinės įstaigos surinktas pajamas gali naudoti ne tik paslaugų sąnaudoms dengti, bet ir kitiems poreikiams tenkinti, kyla rizika, kad paslaugos gavėjas už paslaugą sumokės daugiau, nei patiriama sąnaudų paslaugai atlikti.

4. Atlygio už paslaugas dydžio nustatymas

Įstatymuose reglamentuota, kad biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas gali imti atlygį, tačiau nenustatyta, kaip turėtų būti apskaičiuojamas šio atlygio dydis. Apklausos rezultatai parodė, kad atlygio už paslaugas dydis nustatomas skirtingo lygio teisės aktuose (11 lentelė).

²⁴ Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo”.

11 lentelė. Biudžetinių įstaigų atlygio už paslaugas nustatymo būdai (pavyzdžiai)

Eil. Nr.	Atlygio už paslaugas nustatymo pagrindas	Biudžetinė įstaiga
1.	Įstatymas	Kaina už studijas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai pavaldžiose valstybinėse aukštosiose mokyklose (kolegijose) nustatyta Aukštojo mokslo įstatyme ²⁵ .
2.	Vyriausybės nutarimas	Muitinės departamentas pagal ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir apskričių viršininkų įsteigtų ir jiems priskirtų valstybės įmonių bei viešųjų įstaigų teikiamų monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų kainų bei tarifų nustatymo bendrąją tvarką ²⁶ nustato muitinės paslaugų kainas.
3.	Kainų skaičiavimo metodiką tvirtina:	Ministras
4.		Įstaigos vadovas
5.	Rinkos kainos	Sveikatos apsaugos ministras patvirtino visuomenės sveikatos priežiūros mokamų paslaugų kainų apskaičiavimo tvarkos aprašą. Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos viršininkas įsakymu patvirtino bandymų kainų nustatymo metodiką. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos specialioji priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba teikia automobilių remonto paslaugas, kurių kainos nustatomos atsižvelgiant į rinkos kainas.

Šaltinis – teisės aktai ir audito metu atliktos apklausos duomenys

Auditorių nuomone, kadangi įstatymuose nereglamentuota, kaip turi būti apskaičiuojamas atlygio už paslaugas dydis, todėl:

- nėra aišku, kokios išlaidos turi būti pripažįstamos paslaugos sąnaudomis;
- sudėtinga užtikrinti patirtų išlaidų apskaitą ir kontrolę;
- sudėtinga užtikrinti paslaugų teikimą kuo mažesnėmis sąnaudomis.

Naujosios Zelandijos parengtose gairėse „Viešojo sektoriaus prekių ir paslaugų kainų nustatymas“ rekomenduojama, kad tik paslaugai teikti patirtos išlaidos turėtų būti įtraukiamos apskaičiuojant atlygio už paslaugas dydį.

N. Zelandijos praktika

Naujosios Zelandijos 1989 m. parengtose gairėse „Viešojo sektoriaus prekių ir paslaugų kainų nustatymas“ teigiama, kad nustatant kainą svarbiausia yra žinoti kiek ir kokie ištekliai reikalingi paslaugai atlikti. Tik paslaugai teikti panaudojamų išteklių išlaidos turi būti įtrauktos į paslaugos kainą – kiti organizacijos tikslai taip pat turi būti apibūdinami kaip teikiamos paslaugos, bet jų išlaidoms dengti turi būti naudojami biudžeto asignavimai, skirti programai įgyvendinti.

Daugiau kaip trečdalis respondentų nenurodė, kokias išlaidų grupes įtraukia skaičiuodami atlygio už paslaugą dydį. Likusieji atlygį skaičiuoja įtraukdami skirtingas išlaidų grupes. Pavyzdžiui, atlygis už ne maisto prekės ir paslaugos atitikties kokybės rodikliams įvertinimo paslaugą nustatomas įvertinus tiesiogines ir netiesiogines išlaidas, tuo tarpu atlygis už bandymų ir kalibravimo laboratorijų akreditavimo paslaugą apskaičiuojamas įtraukiant tik kai kurias tiesioginių išlaidų grupes (12 lentelė).

²⁵ Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymas, 2000-03-21 Nr. VIII-1586 59 str. 1 d. (2003-04-22 Nr. IX-1526 redakcija).

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-05-28 nutarimas Nr. 756 „Dėl ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir apskričių viršininkų įsteigtų ir jiems priskirtų valstybės įmonių bei viešųjų įstaigų teikiamų monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų kainų bei tarifų nustatymo bendrosios tvarkos patvirtinimo“.

12 lentelė. Išlaidų grupių priskyrimas paslaugų sąnaudoms²⁷ (pavyzdžiai)

Išlaidų rūšys	Paslaugos			
	Ne maisto prekės ir paslaugos atitikties kokybės rodikliams įvertinimo paslauga ²⁸	Bandymų ir kalibravimo laboratorijų, sertifikavimo ir kontrolės įstaigų akreditavimo darbai ²⁹	Ekspertizių atlikimas civilinėse bylose pagal teismo nutartį ³⁰	Bendrojo administracinio dokumento (bendrosios garantijos sertifikato blanko TC-31) platinimas ³¹
Tiesioginės išlaidos:				
Paslaugą atliekančio darbuotojo darbo apmokėjimo kaštai	X	X	X	X
Medžiagų, žaliavų ar prietaisų, naudojamų paslaugai atlikti, kaštai	X		X	X
Kiti kaštai tiesiogiai susiję su paslaugos atlikimu (komandiruotės, pašto ir ryšių paslaugų išlaidos ir pan.).	X	X	X	X
Netiesioginės išlaidos:				
Administracijos darbuotojų darbo užmokesčio fondas	X		X	
Administravimo (valdymo) kaštai	X		X	
Amortizaciniai atskaitymai	X		X	
Kiti netiesioginiai kaštai (išlaidos ūkio, raštinės reikmėms ir pan.)	X		X	

Šaltinis – asignavimų valdytojų apklausa, biudžetinių įstaigų veiklą reglamentuojantys teisės aktai

Audito metu nustatyta atvejų, kai neskaičiuojamos sąnaudos, sudarančios paslaugos savikainą, o atlygis už teikiamą paslaugą nustatomas sutartyje tarp paslaugos teikėjo ir gavėjo. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos Valstybinė darbo inspekcija apklausos metu nurodė, jog paslaugai – medžiagos parengimas ir pateikimas leidiniui „Saugus darbas“ – suteikti neskaičiuoja išlaidų.

Užsienio šalių patirtis rodo, kad norint užtikrinti efektyvesnę paslaugų teikimą viešajame sektoriuje tikslinga parengti metodiką ar gaires, kuriose būtų pateikta bendra informacija apie paslaugų identifikavimą, nurodoma, kokios išlaidų rūšys įtraukiamos apskaičiuojant atlygį.

Naujosios Zelandijos praktika

Naujoje Zelandijoje 1989 m. parengtos gairėse „Viešojo sektoriaus prekių ir paslaugų kainų nustatymas“, nes mokesčių mokėtojai, prekės ar paslaugos gavėjai ir ją teikiančios organizacijos yra suinteresuotos žinoti suteiktos paslaugos vertę. Tik žinodami tikrąją kiekvienos paslaugos teikimo savikainą galime įvertinti teikimo efektyvumą, gerinti ribotų išteklių naudojimą. Gairėse apibūdinamos skirtingos paslaugų išlaidų rūšys ir pateikiama įvairūs būdai išlaidoms įvertinti ir priskirti.

²⁷ Išlaidų rūšys išskirtos pagal Naujosios Zelandijos gaires „Viešojo sektoriaus prekių ir paslaugų kainų nustatymas“. Išlaidos – tai pinigine panaudotų išteklių išraiška. Tiesioginės išlaidos – tai išlaidos, kurios patiriamos teikiant tik konkrečią paslaugą. Netiesioginės išlaidos – tai išlaidos, kurios patiriamos produkcijos teikimui, bet nėra patiriamos išimtinai tam tikslui. Išlaidų rūšių (užmokesčio už darbą, materialinių išteklių, nusidėvėjimo ir kitų) priskyrimas tiesioginėms ar netiesioginėms išlaidoms priklauso nuo teikiamos paslaugos.

²⁸ Paslaugą atlieka Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos.

²⁹ Paslaugą teikia Nacionalinis akreditacijos biuras prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos.

³⁰ Paslaugą atlieka Lietuvos teismo ekspertizės centras.

³¹ Paslaugą teikia teritorinės muitinės.

Respondentai per apklausą pažymėjo, kad būtų tikslinga parengti atlygio už teikiamas mokamas paslaugas apskaičiavimo metodiką. Kai kurios įstaigos naudojami metodikomis apskaičiuodamos atlygio už jų teikiamas paslaugas dydį.

Pavyzdys

Ryšių reguliavimo tarnyba atlygį už teikiamas paslaugas apskaičiuoja jį grįsdama patirtomis metinėmis išlaidomis. Metodika, kuri naudojama skaičiuojant atlygio už paslaugas dydžius, parengta taikant išlaidų priskyrimo veikloms modelį, t. y. taikant ABC išlaidų kalkuliavimo sistemą (visos pridėtinės išlaidos pirmiausia yra kalkuluojamos įmonės tam tikroms veiklos sritims, o po to apskaičiuojamos išlaidos, tenkančios produkcijai³²). Atsižvelgiant į įstaigos veiklos finansavimo specifiką, tiek tiesioginės, tiek netiesioginės Ryšių reguliavimo tarnybos patiriamos išlaidos yra priskirtos pagrindinių veiklų paslaugoms ir darbams. Metodika ne tik padaro kainų nustatymą aiškesnį, išsamesnį, bet ir leidžia prognozuoti ateinančių laikotarpių išlaidas, taip pat padeda balansuoti Ryšių reguliavimo tarnybos išlaidas ir pajamas, kaip reikalauja Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymai nereglamentuoja, kokios išlaidos turi būti įvertintos apskaičiuojant atlygį už paslaugas, todėl biudžetinės įstaigos, nustatydamos atlygio dydį, įtraukia skirtingas išlaidų grupes. Taip, auditorių nuomone, gali būti nustatytas ekonomiškai nepagrįstas atlygis už paslaugas, t. y. jo dydis gali neatitikti paslaugos vertės.

Vienas iš būdų užtikrinti teisingą atlygio už biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas dydį yra periodiškai jo perskaičiavimas atsižvelgiant į paslaugų sąnaudų pokyčius. Rinkliavų įstatymas reglamentuoja, kad kalendoriniams metams pasibaigus Vyriausybė, atsižvelgdama į faktišką paslaugų teikimo išlaidų padidėjimą ar sumažėjimą, turi perskaičiuoti ir patikslinti valstybės rinkliavos dydžius.

Pastaruoju metu šalyje kylanti infliacija ir darbo užmokesčio augimas neišvengiamai turi įtakos produktų ir teikiamų paslaugų kainų didėjimui. Nors, apklausos duomenimis, 54 proc. respondentų periodiškai perskaičiuoja atlygio už paslaugas dydį, tačiau 76 proc. jų 2005–2007 m., keičiantis ekonominėms sąlygoms, atlygio dydžio nekeitė. Atlygio už paslaugas dydžio perskaičiavimas turėtų užtikrinti, kad vartotojai už paslaugą sumokės tiek, kiek biudžetinė įstaiga patiria išlaidų jai suteikti, t. y. tikrąją paslaugos vertę. Audito metu nustatyta atveju, kai pusė atlygio už paslaugą dydžio darbo užmokestis skaičiuojamas pagal dešimties metų senumo duomenis arba atlygis už paslaugas nesikeitė daugiau nei dešimt metų.

Pavyzdys

- Higieninių įgūdžių ir pirmosios pagalbos mokymo kursų, teikiamų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių įstaigų, kaina nustatyta 1996 m. ministro įsakymu³³ ir nebuvo keičiama jau daugiau nei 10 metų. Sveikatos apsaugos ministro patvirtinti tam tikrų tyrimų ir medicininių paslaugų įkainiai³⁴ nesikeitė nuo 1994 m. Tvirtinant kainas, nebuvo numatyta jų perskaičiavimo periodiškumo.
- Lietuvos standartizacijos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atlygiai už vietinės kreditinės kortelės leidėjo numerio, techninių dokumentų rengėjo kodo ir konservų asortimento numerio skyrimo paslaugas nustatyti 1996 m. 50 proc. atlygio už paslaugas dydžio sudaro darbo užmokestis ekspertui, kuris yra suskaičiuotas taikant 85 Lt minimalaus gyvenimo lygio dydį, kuris šiuo metu yra 34 proc. didesnis (130 Lt).

³² Mackevičius J., Poškaitė D. Finansinė analizė. Vilnius, 1998. P. 403.

³³ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1996-06-12 įsakymas Nr. 322 „Dėl privalomojo sveikatos mokymo“.

Darbo užmokestis yra viena iš pagrindinių išlaidų, patiriamų paslaugų teikimo metu, todėl jo augimas turėtų tiesiogiai didinti atlygio dydį. 1997–2006 m. vidutinis mėnesinis darbo užmokestis valstybės sektoriuje išaugo daugiau nei 90 proc.³⁵ Audito metu nustatyta atveju, kai ženkliai padidėjus darbo užmokesčiui, atlygio dydis už paslaugą, kurios sąnaudų dalį sudaro įstaigos darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo mokesčiai, dėl šio priežasties nebuvo keičiamas.

Pavyzdys

Valstybinė energetikos inspekcija, skaičiuodama atlygius už jos teikiamas mokamas paslaugas, į sąnaudas įtraukia išlaidas: darbo užmokesčiui; socialinio draudimo mokesčiui; pridėtinėms (ūkinės) prekėms (transportui, elektrai, šildymui, ryšiams ir kitoms prekėms); pagrindinėms priemonėms (kompiuteriams, baldams, transportui, mobiliesiems telefonams įsigyti); ekspertams.

Atlygių už paslaugas dydžiai patvirtinti 1999 m. ūkio ministro įsakymu³⁶. Nors Valstybinės energetikos inspekcijos darbuotojų darbo užmokestis 2002–2007 m. laikotarpyje padidėjo 70 proc., tačiau atlygis už teikiamas paslaugas perskaičiuota nebuvo. Pažymėtina, kad 2002-04-12 raštu Nr. 08-07435 atlygių už paslaugas dydžiai buvo suderinti su Konkurencijos tarnyba.

Atlygio už biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų (išskyrus rinkliavas) dydžio perskaičiavimo periodiškumą reglamentuoja konkrečioms biudžetinėms įstaigoms taikomi teisės aktai.

Pavyzdys

- Ryšių reguliavimo tarnybos atlygio už paslaugas dydžiai peržiūrimi kasmet³⁷, nes tai įpareigoja daryti Europos Sąjungos teisės aktai, reglamentuojantys įstaigos veiklą.
- Muitinės departamento įsakyme³⁸, patvirtinančiame atlygių už muitinės teikiamas papildomas paslaugas dydžius ir jų mokėjimo tvarką, numatyta, kad Muitinės departamentas esant tvarkoje nustatytoms sąlygoms (kai vartojimo kainų indeksas yra didesnis kaip 1,1 skaičiuojant nuo paskutinio indeksavimo) kartą per ketvirtį indeksuoja atlygių už teikiamas paslaugas dydžius.
- Lietuvos teismo ekspertizės centras atlygio už teikiamas paslaugas dydžius perskaičiuoja kasmet per 10 dienų nuo įstaigai skirtų asignavimų paskelbimo dienos³⁹.

Atlygio už biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas, neįtrauktas į rinkliavos objektų sąrašą, dydžio nustatymas yra tobulintinas, nes:

- nėra nustatyta kokios išlaidos įtraukiamos apskaičiuojant atlygio už paslaugas dydį;
- neįvardinti veiksniai, esant kuriems, atlygio dydis turėtų būti perskaičiuojamas.

³⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1994-11-08 įsakymas Nr. 373 “Dėl higieninės ekspertizės, mikrobiologinių, fizikinių ir cheminių, fizikinių veiksnių tyrimų ir kitų medicininių paslaugų įkainių”.

³⁵ Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Prieiga per internetą <http://www.stat.gov.lt>

³⁶ Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999-10-08 įsakymas Nr. 335 “Dėl Energetikos valstybinės inspekcijos teikiamų apmokamų paslaugų įkainių”.

³⁷ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 2004-04-15 Nr. IX-2135 6 str. 4 d.

³⁸ Muitinės departamento direktoriaus 2001-01-25 įsakymas Nr. 62 “Dėl mokėjimo už muitinės teikiamas papildomas paslaugas”.

³⁹ Lietuvos teismo ekspertizės centro direktoriaus 2003-09-29 įsakymas Nr. B-42 “Dėl Lietuvos teismo ekspertizės centro atliekamų ekspertizių (tyrimų) kainų nustatymo ir taikymo tvarkos patvirtinimo”.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados

1. Įstatymuose neregamentuota, už kokių paslaugų teikimą biudžetinės įstaigos turi imti atlygį. Biudžetinės įstaigos teikia įvairias mokamas paslaugas, tačiau atsiskaitymas už gautas pajamas nėra pakankamas: kartu su informacija dėl biudžeto vykdymo nėra teikiama informacija apie biudžetinių įstaigų pajamų, gaunamų už teikiamas mokamas paslaugas, vykdant specialiąsias programas, struktūrą. (1 dalis, 10-11 psl.)

2. Teisės aktai reglamentuoja, kad biudžetinės įstaigos gali teikti mokamas paslaugas, susijusias su veiklos tikslais ir uždaviniais. Audito metu nustatyta, kad kai kurios biudžetinės įstaigos teikia paslaugas, nesusijusias su jų veiklos tikslais ir uždaviniais, numatytais veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose (maitinimo, autotransporto remonto, saugojimo, komunalines ir pan.). (2.1 dalis, 13-16 psl.)

3. Teisės aktuose nėra aiškiai nustatyta, kokios paslaugos turi būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą. Nėra institucijos, kuriai būtų pavesta periodiškai vertinti paslaugų atitiktį rinkliavos objektui, o įstaigos nesuinteresuotos inicijuoti teikiamų paslaugų pripažinimo rinkliavos objektais. Audito metu nustatyta, kad dalis biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų baigiasi juridinę galią turinčių dokumentų išdavimu, t. y. atitinka rinkliavos objektą, tačiau nėra įtrauktos į rinkliavų objektų sąrašą. (2.2, 2.3 dalys, 16-21 psl.)

4. Biudžetinių įstaigų pajamos, gaunamos už teikiamas mokamas paslaugas, nėra perskirstomos per valstybės biudžetą bendroms valstybės reikmėms, kaip kiti mokesčiai ar įmokos. Šios pajamos yra grąžinamos paslaugas teikiančioms įstaigoms ir gali būti naudojamos ne tik paslaugų sąnaudoms padengti, bet ir kitiems šių įstaigų poreikiams tenkinti. Į valstybės biudžetą 2006 m. rinkliavų buvo surinkta 54 mln. Lt, 2007 m. surinkta 62,6 mln. Lt, tuo tarpu biudžetinių įstaigų pajamų gaunama kelis kartus daugiau (2006 m. surinkta 292,4 mln. Lt, 2007 m. įstatymu patvirtinta pajamų surinkimo užduotis 272 mln.Lt). (3 dalis, 21-23 psl.)

5. Teisės aktuose nenustatyta, kokios sąnaudos turi būti įtraukiamos apskaičiuojant atlygį už paslaugas, už kurias neimama valstybės rinkliava. Atlygio už paslaugas dydis dažniausiai nustatomas jas teikiančių biudžetinių įstaigų vadovų įsakymais. 2006 m. biudžetinės įstaigos nepanaudojo ir į 2007 m. perkėlė 108,5 mln. Lt specialiųjų programų, finansuojamų iš pajamų už teikiamas paslaugas. Asignavimų likučiai rodo, kad atlygis gali būti nustatytas didesnis, nei patiriamos sąnaudos paslaugai suteikti arba dalis paslaugų teikimo sąnaudų dengiamos kitų programų lėšomis. (4 dalis, 23-27 psl.)

Rekomendacijos

Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1. Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, siekiant:

1.1. nustatyti, už kokias paslaugas biudžetinės įstaigos, vykdydamos specialiąsias programas, turi imti atlygį;

1.2. kartu su išvada dėl valstybės biudžeto vykdymo apyskaitos teikti informaciją apie biudžetinių įstaigų pajamų, gautų už paslaugas vykdant specialiąsias programas, struktūrą;

1.3. aiškiai ir išbaigtai apibrėžti rinkliavos objektą;

1.4. nustatyti, kokios sąnaudos turi būti įtraukiamos apskaičiuojant atlygį už paslaugas, už kurias neimama valstybės rinkliava, užtikrinant, kad atlygio už paslaugas dydis atitiktų jai suteikti patiriamas sąnaudas.

2. Įvertinti biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas ir imtis priemonių, kad biudžetinės įstaigos atsisakytų teikti paslaugas, neatitinkančias funkcijų, numatytų jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Finansų ministerijai:

3. Periodiškai atlikti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų analizę ir teikti siūlymus Vyriausybei dėl biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų, susijusių su juridinę galią turinčių dokumentų, jų dublikatų išdavimu ir perregistravimu įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą.

6-ojo audito departamento direktorė

Jolita Korzunienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Inga Tarakavičiūtė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos „Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos įgyvendinant specialiąsias programas“ 1 priedas

13 lentelė. Specialiųjų programų rūšys, 2007 m.

Eil. Nr.	Programų finansavimo šaltiniai	Programos		Patvirtinta asignavimų		Pastabos
		vnt.	proc.	tūkst. Lt	proc.	
1.	Europos Sąjungos paramos ir bendrojo finansavimo lėšos	52	28,8	4 089 119	68,2	Šių programų finansavimo šaltinis nėra pajamos už teikiamas mokamas paslaugas, todėl jos nebuvo išsamiau nagrinėjamos audito metu.
2.	Įstatymais, Vyriausybės nutarimais ir savivaldybių tarybų sprendimais patvirtintos konkrečiam tikslui numatytos lėšos.	18	9,6	1 425 769	23,8	Atsižvelgiant į tai, kad biudžetinės įstaigos, vykdydamos šias programas, paprastai neteikia mokamų paslaugų, ši specialiųjų programų grupė nebuvo išsamiau nagrinėjama audito metu.
3.	Įmokėtos į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamos už suteiktas paslaugas	117	62,6	477 525	8	Teikiamos įvairios mokamos paslaugos ir už jas gaunamos pajamos.
	Iš jų:					
	Specialiosios mokslo ir studijų institucijų plėtojimo programos.	48	41	205 452	43	Atsižvelgiant į tai, kad aukštųjų mokyklų veikla grindžiama autonomija, apimančia akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, taip pat į tai, jog aukštosios mokyklos jų statutuose nustatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti specialiųjų programų lėšas valdo, naudoja bei jomis disponuoja savarankiškai, ši specialiųjų programų grupė nebuvo detalčiau nagrinėjama audito metu.
	Kitos	69	59	272 073	57	Ši specialiųjų programų grupė yra nagrinėjama audito metu.
	Iš viso (1-3 p.):	187	100	5 992 413	100	

Valstybinio audito ataskaitos
 „Biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos įgyvendinant specialiąsias programas“
 2 priedas

14 lentelė. Apklausoje dalyvavusių biudžetinių įstaigų teikiamos paslaugos

Eil. Nr.	Biudžetinių įstaigų, pavaldžių asignavimų valdytojui pavaldume ir teikiančių šias paslaugas, skaičius	Asignavimų valdytojų valdomos biudžetinės įstaigos	Nuoma		Leidimai, sertifikatai, pažymėjimai	Informacijos teikimas	Tyrimai, bandymai, matavimai, ekspertizės, atestavimas, įvertinimas	Mokymas	Kultūros paslaugos		Specifinės paslaugos	Kopijavimas ir pan.
			Turto	Apygyvendinimas					Bilietai	Ekskursijos		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	85	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija		X			X	X			X	X
2.	26	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija		X			X	X			X	
3.	1	Lietuvos Respublikos valstybinis patentų biuras				X						
4.	14	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija – teatrai ir koncertinės įstaigos	X						X		X	
	15	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija – muziejai ir parkai							X	X	X	
5.	3	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija		X			X				X	
6.	1	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				X		X			X	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
7.	10	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos									X	
8.	6	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija			X	X	X				X	
9.	1	Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės			X						X	
10.	7	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos			X	X					X	X
11	1	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija – valstybinė kiaulių veislininkystės stotis			X						X	
	9	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija – valstybinis augalų veislių tyrimo centras					X					
12.	6	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	X		X			X			X	
13.	8	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos		X				X			X	X
14.	1	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokyimo centras						X				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
15.	1	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija		X							X	
16.	9	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos		X							X	X
17.	1	Lietuvos nacionalinė filharmonija							X		X	
18.	12	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija			X		X		X	X		
19.	1	Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras	X						X	X	X	
20.	1	Lietuvos nacionalinis dramos teatras							X		X	
21.	1	Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos					X					
22.	1	Lietuvos standartizacijos departamentas prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos									X	
23.	3	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija	X	X					X	X	X	X
24.	1	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija									X	
25.	1	Nacionalinis akreditacijos biuras prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos									X	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
26.	19	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos	X	X	X					X	X	
27.	1	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos				X	X					
28.	1	Mykolo Romerio universiteto Teismo medicinos institutas					X				X	
29.	1	Valstybinė darbo inspekcija prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos				X						
30.	1	Lietuvos geologijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos				X	X					
31.	1	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka		X		X		X			X	X
32.	3	Kultūros paveldo departamentas prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos					X		X		X	X
33.	1	Lietuvos dailės muziejus	X						X		X	X
34.	1	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras							X	X	X	X

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
35.	1	Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos					X					
36.	2	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės		X					X	X		
37.	1	Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus	X						X	X		
38.	1	Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (Marijampolės pataisos namai)									X	
39.	1	Lietuvos aklųjų biblioteka	X	X							X	X
40.	1	Mokslininkų rūmai								X		
41.	1	Lietuvos medicinos biblioteka						X			X	X
42.	1	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija	X	X							X	
43.	1	Nacionalinė žemės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos									X	
44.	1	Lietuvos nacionalinis muziejus					X		X		X	
45.	1	Ryšių reguliavimo tarnyba			X		X				X	
46.	1	Valstybinė metrologijos tarnyba Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos			X							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
47.	1	Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos			X		X	X			X	
48.	1	Valstybinė energetikos inspekcija			X							
49.	15	Archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				X	X				X	X
50.	52	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba			X	X	X				X	
Iš viso	342		9	12	12	11	16	9	12	9	36	12